

IGNÁCZ RÓZSA :

A TEKERGŐ BARÁT*

Elhullatja fehér virágát a rózsaburgonya: a fészkek alján rózsaszínű, hámlóbőrű gumócskák dudorodnak. Megszabadul tizezer lábú fekete ellenségétől és összehajtogatja harmatos, nedvdús leveleit a fodros káposzta. Méregzöld, kemény göböcskéket köt hullt szirmai helyén a szőlő. Szárba szökken, kalászt eresztett s lassan-lassan sárgulni kezd a földeken a búza is. Teljesedik, érik, forrósodik a nyár...

A Szeret folyó partján, kicsike csángó faluban állomásozik a tekergő barát. Tavasszal indul Alsómoldovából s ősz lesz, mire tekergő útján a Szeret, Moldova s Beszterce folyók partján felfelé, Bucovináig elérkezik. Így kereng mindig. Egyik évben a Tázló s Tatros folyók völgyében keresi fel a szétszórta székely telepeket, másokban a csángó faluk népét látogatja. Jön csendes, puha lépteivel, gyalogosan. Meztelen lábán kéréses saru. Szent Ferenc báránycáinak kámzsás, barna csuhája omlik magas, szikár alakjáról alá. Nagy, tág gyerek szemében a felhőtlen moldovai ég kékje, baráti tonzuráját ezüstszökén őszülő szőke hajkoszorú fogja körül. Bő csuhája alatt zörgő karpereceket visel a tekergő barát. Lepakcsolható, kicsike bádóg érmek csilingelnek a karperecen. Boldogasszony Anyánk, Liliomos Imre herceg, Szent István kegyes amulettjei. „Idvez légy kegyelmes Szent László király” — mondja az egyik körlapocskán a magashomlokú, kun verő szent arcképe körül az írás. A csuha zsebben picike szentképek. Jön a barát, mosolyogva, alázatosan, szelíden. Térden állva fogadják, ruháját csókolják, könnyeikkel öntözik saruit. Mosolyog, meg-megsimogat egy-egy lehajtott fejet, kérdez, felelget, gyóntat. Vigasztal, könnyeket töröl és megtörténik olykor elhagyott, kicsi csángó zúgokban, hogy ő szenteli be, ő temeti újra a hónapokkal azelőtt papi segédlet nélkül elkapart halottat... Lepakcsol egy-egy fényes érmet zörgő karpereceiről kis leányoknak, férjhez menendőknek, szentképet osztogat a beteg asszonyoknak, kicsiny iskolás fiúknak magyarázza a képek magyar írásait. Alszik szénakazlakban, kertek alatt. Jámbor hívek éjjel odahordott ennivalóiból csillapítja kicsi éhséget. Jön, marad egy-két napig, aztán reggelre úgy vesz rendszerint nyoma, hogy álomlátásnak rémlik ittléte is. Csak az elcsendesült lelkek érzik: itt járt, elsímította, eltörölte a gond keserű ráncait. Itt járt, — suttogják, — itt járt, Bálint barát, a tekergő szerzetes...

* Részlet Ignác Rózsa: Született Moldovában című sajtó alatt levő regényéből.

Ennyit tudnak róla, a nevét. Csak messze Csíkban, Csík-vármegye Szentföldjének egyik falujában él egy öreg székely asszony, aki többet is tudna Bálint barátáról mondani. Mert Bálintnak se hívták örökké s a csíksomlyói öreg gvardián igen másforma néven emlékszik arra a Jézus-arcú, szőke, székely barátocskára, aki egyik éjjel összetalálkozott a Rend könyvtárszobájában az írással, mely útnak indította...

Történt valaha, hogy Bálint és Tamás szerzetesek Moldovába menekültek Magyarhonból és ott magyar nyelvre fordították le a bibliát. Történt másszor megint, hogy csíksomlyói ferences szerzetesek telepedtek Orománia Bacua nevű városába s ott két évszázadon át pásztorolták magyar katolikus híveiket. Megesett, nem is olyan régen, mindössze a híres mádэфalvi veszedelem idején, hogy csíkelnei Zöld Péter plébános Moldovába költözött. Gyóntatta, eskette, keresztelte és temette a híveket s a csíksomlyói levéltár bizonyága szerint ő volt az, aki 1767-ben a Dnyeszter partján magyar katolikus falut is talált. A somlyói ferences zárda írásai ékesen bizonyítják, hogy a Székelyföld határa nem szűnik meg a Kárpátok vonalánál s a moldovai be- és székelyföldi kitelepedés évszázadokon át cserélgette a hegy két oldalán lakó magyarokat. A fiatal ferences szerzetesnek nem kellett azonban még írások bizonyága se: úgy tudta ő mindig kereskedő, fuvarozó székely atyafiaitól, hogy Székelyország keleti határa a Szeret folyó. Nem kalandos hittérítői utak csábították, sok-sok előd kijárt útjára készülődött ő ott, a somlyói zárda celláiban. A sors s lehet, hogy Isten keze rendelte úgy, hogy mire embernívé serdült a szerzetes, másféle hittérítők vették munkába a Kárpátokon túli magyarokat. A Propaganda Fide Kongregációt vezető bíboros, a Vörös Pápa rendelte el a világháború után, hogy Románia csángóinak csángó vérű román nyelvű papjai legyenek. A szerzetes jól tudta, hogy a missziók kongregációjának bölcs intézkedését fontos érvek támogatják: erős gyökeret kell verni az Ecclesia Romana Catholicának a schimatikusok között és a vallásellenes Szovjet határán. Aztán volt a Szent Atya intézkedésének másik oka is. Kétszáz éven át pásztorolták a moldovai magyarokat lengyel papok s majdnem másik kétszáz éven át olasz hittérítők. A nép, a jámbor és istenfélő csángó katolikus nép nem ismerte már hitének igéit magyarul. Lengyelül, olaszul nem tudott s a ferences barátokat rég kitelepítette Bacauból egy rendelet, mely a Propaganda Fide olasz barátainak pásztorokdását vélte üdvözítőnek...

Kófic, tekergő olasz barátok járták Moldovát két évszázadon át. Ők voltak azok, akik könnyebben megtanulták a schimatikusok rokonhangzású nyelvét, mint azokét az ázsiai származású csángókéét, akiknek pásztorolását bizta rájuk a pápai rendelet. Ők kereszteltek Baló Jánosokból Johanneseket s Johannések fiait ők írták a szent anyakönyvbe ekép: Antonius, filius Johannis. Az ő latin anyakönyvelésük nyo-

mán fordították a moldovánok a maguk nyelvére a frissen kereszteltet és lett Johannesből Joanes, Antoniusból Anton és ma egykori Baló ivadékokat az ő kezemunkájuk nyomán hívnak Joanes Antonoknak s más hasonló román neveken. Olasz tekergő barátok voltak azok, akik hat-nyolc, vagy tíz évnyi moldovai tartózkodás után dagadt pénztárcával tértek hazájukba vissza és ellenük írták 1646-ban a tatrosi csángók az akkori Szentatyához a levelet:

„Non nobis vagabundum monachum, sed nostrae linguae sacerdotem procurat...” aki minket és gyermekeinket hitünkben mi nyelvünkön tudjon megtartani...

Térdenállva könyörögtek a tatrosiak magyar papot, zokogva kérték magyar plébánosuk megtarthatását az Onestiek „*csak egy morza magyar papockáért*” sírtak a jugániak...

És úgy rendelte Isten keze, hogy a huszadik század elején, mikor szerte Kínában és messze Ausztráliában is fajtabeli papok hirdették fajtájuknak a Jézus Igéjét, a moldovai magyarság magyar katolikus papot hírmondónak sem ismert.

Fiatal volt Bálint szerzetes és nagy akarátú. Hitte, hogy akarata Istené s akarta hinni, hogy megállhat Isten akarata emberi törvény ellenében is. Mert törvény ellen való olyat művelni, amit nem javallhat a Rend.

Két szót szívott lelkébe, két megbélyegzett szót a tatrosi csángók leveléből: Monachus Vagabundus, tekergő barát. Mindent nem vállalhat földi ember. De lehet hivatás ennyi is, egyetlen fájó emlékezetű fogalmat másítani széppé szegény esetek, elhagyottak lelkében... Így hitte-e, így határozta-e, céltudatosan készült-e erre, hogy új idők új tekergő barátja legyen? — nem lehet megmondani. A Bálint nevű, ferencesrendű tekergő barát nem képzeletbeli alak. Vannak sokan, kiknek Isten megadta, hogy találkozzanak vele. Mert úgy van az, ahogy a felsőmoldovai csángó fészekben, közel Ungurenihez, Róka Mihályék falujában suttojják a hívek: „ki nagyon áhítozza, találkozik vele.”

Bálint szerzetes alakját csak a kor közelsége, kényszerű óvatosság teszik ködösen romantikussá. Élő húsvér ember ő ma is... Ilyenkor, aratás előtti időben erősen készülődik már, hogy szent kenyér ünnepére beérje felsőmoldovai testvéreit... Szikár, magas alakja hamuszürkévé válik s az út porától szőke, őszülő haja fakón és csapzottan lóg homlokába. Egy júliusi hajnalon soványan, kiéhezve, agyonfáradtan érkezik Mihályék faluja alá.

Aratnak épen. Kicsinyke pászmákon termelnek búzát a csángók, hiszen nem elsőrendű táplálékuk a búza. Kukorica, káposzta, ez a fő csángóeledel s a kevés búzából csak ünnepi cukros kalácsot süt az asszonynépség. Az aratás se az igazi, nagy csángó mezei munka így, kedves szertartás, jámbor ünnepe leginkább. Mert más az, ha eljön a kenyéradó, nagy, őszi káposztaszüret ideje, mikor minden épkezláb ember töri

a torzsát, hántja a leveleket, zsákba, szekérre rakja s vásárolja indítja a káposztahegyeket.

Méltóságteljesen, ráérősen aratnak. Dávid az árok szélére hasal, onnan nézi az ütemesen hajladozó derekakat. Mások, — gondolja — mint a moldovánok, egészen mások ezek. Van bennük valami nem természetes nyugalom. Már az arcuk is: egymáshoz annyira hasonló, merev, gyerekarcuk. Máté zömökebb, barázdáltabb ábrázatú, csupa mozgás minden szeme ránca, mosolya fintora. Máté meleg, mély, erősen hullámozó hanghordozással beszél... Ők: mintha megannyi ijedt kisgyerek énekelne egyhangú, dallamtalan éneket, magas cérna hangon. Igen, mint a gyerekek. Hiszen selypítenek is. A román szavakat is sziszegve mondják s azokat is úgy, amelyeket Máté tanított magyarul Dávidnak.

Máté az oka, hogy méregeti, figyelni Dávid őket? Úgy látszik, Máté okozza, hogy lassan-lassan idegenebb tömegnek érzi őket. Máté mindnyájuknál okosabb, különb, világ-látott, sok nyelven beszél. Ő lehetne a falu esze, irányítója. Ők tanulhatnának Mátétól és mégis ők húzzák valami különös ismeretlen erővel Mátét maguk közé.

Ersze lenne ennek az oka? — töpreng Dávid, — a szerelem? Vagy van itt valami nagyobb, titkosabb erő? Sokáig gondolatlanul hallgatja a sarlók szár-nyisszentő hersegését. Megriasztott fogolycsalád menekül kifelé a vetésből s az ügyefogyott, parányi csirkék rémült pittyegéssel bukdácsolnak át az árkon, éppen Dávid orra előtt. Ha ugrana egyet, tán elfoghatná valamelyiket.

Mihály buzgón szedi a markot az apja nyomában. A pázsma túlsó szélén Ersze halad az arató Máté után. Mámikó eddig már megfőzte odahaza a borsos krumplilevest... A túlsó tagon Antiék pengetik a sarlót. Ketten gyürköztek a jókora földdarabnak, Anti és Márikó... És itt is, ott is, csángó gazdák és asszonyok hajladoznak. Lehetnek a mezőnek ezen a táján valami nyolcvanan. Magukban dolgoznak, napszámos nincs sehol. Csak Pekulár Mózi lohol nagy buzgalommal, vizes korsójával egyik családtól a másikig s lelkendezve kínálja a verejtékezőnek a hűsítő kortyokat. Erre törekszik Mózi éppen s erősen hadonászik karjaival, mintha akarna valamit mondani. Különös, hogy a legtöbb élénkség éppen a bolond arcán ül. Mindenki más vigasztalhatatlanul szomorúnak tetszik mellette, vigasztalhatatlannak, mert ugyanakkor semmi bánat, semmi kétség, semmi igazi szomorúság nincs bennük. Nem panaszkodnak, beteg nincs az egész faluban, nem is nagyon szegények. Mi lehet mégis az a megfeyjthetetlen szomorúság annyira hasonló arcukon? Bölcsék? Mindent megértének? — Ő nem, hiszen nagyon csodálkozók. Együgyűek lennének egyszerűen? Elmaradottak és ostobák? Nem lehetne azt se mondani: hiszen csángó fiú Robu is és Chelea is, eszesek, jó tanulók, minden cselekedetükön meglátszik, hogy sokra fogják vinni valaha. Mi okozza hát, hogy az első hetek

után, egyszerre azonos, megfejthetetlen tömegnek érzi őket. Lehúzzák Mátét maguk közé? Furcsa, csökönyösen állhata-
tos viselkedésükkel mintha azt fejeznék ki, hogy csak úgy
fogadják teljesen maguk közé, ha minden tőlük eltérő szo-
kás levetkőzik. És különös, Máté oly könnyen hagyta el azo-
kat a szokásait, melyek tőlük megkülönböztették. Úgy járt,
úgy tett, úgy beszélt épen, mint ők és ezáltal — ez a leg-
különösebb Dávid szemében — kevesebbé vált Máté. Még
a járása is ügyefogyottabb, esetlenebb lett, merevült az arca,
néha sziszegve beszél már. Azt mondta neki: gyónni kéne...
Az egykori, erős, önmarcangoló, lelkifurdalásaiban is nyu-
gódó, külsőséges fölényrel viselkedő Máté megtört...

Gyónni akar, épen úgy, mint ők. Dávid már látta hu-
nyorgó szemében a nagy elhatározást...

Milyen másképen arat Máté, mint Anti bácsiék! Gyorsan
hajladozik, erős lendülettel vág. Most épen az ő sorához ér-
kezik Pekulár Mózi a korsajával. Nyújtja az edényt. S míg
Máté szájához illeszti a nyílást, a vén harangozó fontoskodó
arccal súg valamit az ivó embere fülébe. Máté meglepődik,
meg is tántorodik kicsit, érintetlenül adja vissza az üres
edényt. És fordul hátra, Erszének kiált. Az asszony szívére
szorítja kezét meglepetésében, elhajtja a kötözésre váró ké-
vét, belegázol a vetésbe, úgy szalad keresztül a tagon, egye-
nesen az apjához, borul a nyakába, hebegve, boldogan közöl
vele valamit. Öreg Róka rábólint, leteszi a sarlót, mosolyogva
sóhajt és ő is elindul tüstént. Kádár Péter tagjára igyekszik.
Már messziről integet a kicsi Anikónak, hogy hívja az apját
oda. Dávid elcsodálkozva áll fel a fűről, utánuk bámul és ál-
mélködve látja, hogy itt-ott, mindenütt, szerte a tagokon, em-
berek hajítják el a sarlót, kaszát, ott hagyják az aratatlan ve-
tést fényes délelőtt. Szaladnak a falu fele. Mihály szalad
hozzá, nekipirulva lelkendeni:

— Pszt! Dávid! Ez nagy, nagy titok! Látod, mennek elé-
be, hogy elrejtsek valamelyik csűrben vagy pajtában a csend-
őrök elől.

— De hát mi történt? — Dávid Máté felé pillogat. Máté
levett kalappal áll a levágott búzarendek között. — Mi ez,
Mihály?

A kicsi Mihály ellenzőt formál a szája elé, hogy a fü-
vek, de még a futkosó katicabogarak se hallják:

— Ott lehetsz, ha nagyon ügyelsz. Tudod, éjjel, valame-
lyik csűrben, ott szokott. Na, nem érted? Pekulár Mózi hírül
adta, azt jelenti ez a nagy készülődés, hogy megérkezett a
tekerő barát...

... Megjött, idő előtt. Mert hiszen csak új kenyérre vár-
ták. Tavaly tavasszal úgy ígérte. Nagy sora lehet, ha ilyen-
kor, szokatlan időben érkezik.

— Valaki nagyon áhította, — suttogják a faluban és
mindenki azon igyekszik, hogy szemérmesen elrejtse a ku-

tató pillantások elől önmagát. Mert hátha belelátni és hátha kiderül, hogy ő szükségeli a gyónást olyan igen nagyon.

— Kádár Péterék kerítetlen telkén a boronacsűrön kijár két gerenda hátul, a csűr mező felőli oldalán. Azt vették le tavaly is. Ott csináltak járást neki. Nem kapu az, nincs olyan csendőre a világnak, amelyik kapunak nézhetné. Mintha csak valami megvadult szarvasmarha verte volna le a rozoga csűr ingó oldalát. Két csokor búzakalászt is szürkodtak a levert résen a boronák közé, no, azt sem lehet azért jelnek mondani, épen csak, mintha a kis gyerekek díszítették volna fel csupa játékból a szuvas gerendaközöket aransárga, pergő, nehéz kalászokkal. Ignác Tamásné sötétedéskor saját hátnál cipeli oda a padlásán rejtegetett, deszkából tákolt „tér-gyeplőt”. Azt teszik a csűr egyik sarkába, betakarják széken, kihímzett, írásos, piros szervétekkel. Güzü Jánosék szokták elhozni mindörökké a kicsi kerek asztalt s van Kádár Péternének arra szép, csipkés ágylepedője. A keresztet is el kéne hozni a Szentegyházból, meg a Szentségtartót is, csak hát az nagyon nehéz dolog, arra igen nagyon vigyáz Varga Károly uram. Úgy vigyáz ő a Szentegyházra, hogy annak ugyan még a tájékára sem mehet a tekergő barát. Vigyáz, vigyáz, mintha bizony őrá is nem vigyáznának? Az idén Szabó Péter tisztje lesz, hogy Varga deákra vigyázzon. Órá esett a sor, most aztán találja ki ügyesen, hogy miként. Tavaly tavaszon, mikor a tekergő barát ittjárt, akkor öreg Róka itatta Vargát három napon át. Akkor könnyű volt, épen Antal napja volt, hát úgy tett öreg Róka, mintha csak névnap szívésségről volna szó. Meginvitálta saját házába, levitte a boros pincébe, magukra zárta az ajtót, itatta, etette három napig szegény öreg! A végén aztán még ő betegedett bele. Dehát megérte, az a fő, Varga deák mit sem észlelt a nagy barát-fogadtatásból s a házanépe? Az nincs a deák pártján. Vargáné asszony is odajárt a csűrbe a tekergőhöz s úgy lehet, hogy még később se vallotta be azt saját hitese ura előtt. Vagy hogy csak tetteté magát a deák? S hagyja, hogy ilyenkor etessék, itassák, minden jóval elkápráztassák a szemét? Nehéz sor lenne kitudni. Mert az is lehet, hogy csak zsarolja őket s azért fenyegetőzik feljelentéssel minduntalan. Bárhogy legyen, az a lényeges, hogy Varga uram figyelmét eltereljék ezekben a napokban a falu dolga felől. Szerencse, hogy csendőrőrs csak a harmadik faluban állomásozik. S kékházbéli moldovánoktól nincs mit tartani, jámbor népek azok s tisztelnek minden csuhás embert, minden tekergő kalugyert, vándorló kuruzslót, még az olykor-olykor falujukon lengvel végek felé átszekerező csodarabbit is megsüvegelik...

Napszálltakor érkezett Bálint barát a falu alá. Letért az útról s a réten át haladt a házak felé. Mintha mind órá várna: kerítetlen szérük nyúlnak hívogatóan a rét tágasságába. Itt-ott hatalmas szénakazlak, jámboran ödögő állatok a házak körül. Itt is, ott is lapuló gyerkőcök a szénaboglyák mö-

gött. Ahogy jön, egyenes derékkal, messze néző mosolygó arccal, madártutánzó fütyögések fogadják. Mint felriadt madár csippegése, úgy röppen fel a jel az egyik boglya tövéen s a másik kazal átveszi a hangot, visszafelesel s ő minden jelre mosolyogva bólint. Így közeledik lassan, ragyogó arccal barna kámszás barát a zöld mezőben. Szürkül a rét, szétrüskert formájába zárul s a kert ölén ott ásít a lyukas csűr oldal, szüette boronái közt érett kalászdíszekkel.

— Pici, kicsi, — fütyöl egy kicsi szalmakazal a csűr előtt, mintha mondaná, itt van, ez az, lépj be tekergő barát.

Bálint mély lélekzettel áll meg a csűr előtt, mosolygós arcát csendes áhítattal égre emeli. Vörösen ég a lenyugvó nap a háta mögött. Pillanatig mintha fürdene az alkonyégben, aztán könnyedén gyerekesen lebukkan, frissen felmarkolja a csuha két oldalát, még visszapillant hunyorogva az aludni térő nap felé, rá is kacsint, mintha mondaná: „hó, nézd csak, mit tudok” és fürgén bebujik a lyukon a csürbe, mint egy kis diák.

Levett kalappal, némán áll a nép a csürfalak körül, a nyitott kapuban és végig, Kádár Péterék egész udvarán. Szókehajú, mezítlábas gyerek-sereg topog a tömeg élén, lehetnek százan is egyévestől nyolc évesig. Bálint széttárja karjait szótlanul. Hároméves, maszatos arcú, pendelyes leányka furakodik előre, összecsapja apró kezeit és visítva röppen a szerzetes fele:

— Tekergőke! — tapsikol — mit hoztál nekem?

— Tekergőke, tekergőke! — kiabál, csipog, zsong a gyerek-sereg, megindulnak feléje egyszerre mind a százan, ölelik a lábát, ráncigálják csuháját. Egyik lelógó fehér zsinórjába kapaszkodik, csuhája zsebei után kapkod egy fekete szemű szemtelenke. Leül egyszerűen egy favágó tönkre. Karján az egyik, térdén lovagol a másik. Csatolja a karperecét, osztogatja a csilingelő érmeket. Orrát töröli Margitkának, haját simogatja Péterkének, lovagoltatja Ferenckét. Csipegő, csicsergő, zsongó méhraj a csűr... Csak a felnőttek állnak némán, lehajtott fővel és türelmesen.

Igy játszadoznak félórán át. Akkor előlép öreg Kádár Péter, vállát veri fehér haja, földbarna arcán szigorú barázdák. A gyerek-sereg szépenve csitul, anyák húzzák magukhoz a kicsinyeket. Mindenik szorongat a kezében valamit, amit „tekergőkétől” kapott, mindnek arca örömtől fényesedik, de az izgalom visszafojtva parázslék már áttetsző bőrük alatt. Tudják ők, hogyha öreg Kádár Péter szól, akkor hallgatni kell.

Térdreereszkedik Bálint előtt a fehérhajú agg. Fogatlan szájjal, remegő alázattal köszön:

— Édesz Jézusz vezérelt, áldott legyen ő szent neve!

Bálint két kezét nyújtja a térdeplő felé, felemeli és magához vonja gyengéd szeretettel.

Vén Kádár Péter reszkető inakkal emelkedik. Öreg feje

a barát széles mellére hull, barázdás arcán végigesordul a könny,

— Imádd Isztent miértünk tekergőke, — suttogja — hogy legyünk népei nekie, mint egy, mi tiszta szívű kicsinyeink közül.

A szerzetes lehajtja fejét. Keresztet vet s a csűr porában térdre hull. Arcán mennyei ihlet tiszta fénye:

— Atyám, — fohászkodik — áldd meg Atyám a te népedet. Tieid ők. Gyermeteg lelkű jámbor híveid, sok-sok néped, földgolyód ezerszerezer fajtája közt a legjámborabbak. Népek kicsinyei. Aggja, felnőttje, gyermeke, mind a Te arcod őrzi lelke mélyén. Ó, Uram, Te tudod: együgyűek ők, tudatlanok. Nem ismerik a betűt, édes Istenem, de az Irás, a Te evangéliumod romlatlanul lelkükben ég. Dadogó nyelven beszélnek, Uram, nem faj ők, nem nemzet. Ők csak a nép, Uram. Nevük gúnynév, atyám, igazi kilétüket egyedül csak Te tudhatod. Merev vonásaik mögött százféle fajtát kutathat a kontár tudós: Te tudod, az ő arcukon, e népnek arcán évszázadok, talán évezredek vihara simult el együgyű, boldog gyermekarccá. A megtalált, egy lényeges dolog földöntuli, mámoros örömét sugározza ez az arc, Uram, Feléd. Óh könyörgöm, mi Urunk, Jézus érdeméért ne engedd, hogy a bűnráncai szántsák hamis értelmet utánzó barázdákkal teli e nép gyermek-arcát. Könyörgöm, adj erőt nekik a Sátán kísértései ellen. Engedd, hogy mindnyájan igaz bűnbánattal járulhassanak Eléd. Engedd, hogy jöjjenek mind, kiket hamissággal, irigységgel, hazugsággal, vetélkedéssel s minden fellelhető bűnökkel üldözött a Sátán. Adj lelkükben, Uram, mély bűnbánatot. Óh, készítsd bűnbocsátó kegyelmed, megbánkodott szíveiknek.

Széttárt karokkal esdekel a magasságba. A csűr összeszaladó gerendáiban csipogó fecskefészkek. Villásfarkú fecske-apa röppen ki s ír kört riadt csipogással az imádkozó fejek fölött. Bálint átszellemült tekintete megakad a madár szálldosó röptén. Arcára széles mosoly derül, fölugrik s gyermekes örömmel kiált.

— Dicsérjük Istent, kicsiny testvéreim hangos énekléssel. Énekeljünk, mint ez a fecskemadár.

*

És énekelnek s imádkoznak megint. A beálló sötétben csak a tág kapunyílás szür gyér világosságot a mormoló tömegre. S hogy felbukkan a csűr alatt a hold, lassan két csoportra oszlanak. Lassan, lassan kifelé húzódnak a férfiak s a gyermekek. Asszonyok csoportja tömörül a barát mögött. Mert úgy kezdi mindig, az asszonyokkal a gyóntatást. Sietni kell, mert Isten úgy rendelheti, hogy hajnalra csak az emlékezete lengjen a feldíszített csűr elárvult falai között a tekerő barátnak. Sietni kell, mert sok a bűnvalló, s az idő

rövid. Rajtuk kell kezdeni, asszonyokon. Ő lelükre fenekszik a Sátán, őket sujtja a sors, hogy ne legyen kinek meggyónják hitük és egyetlen egy anyanyelvük szerint bűneiket. Az ő lelkeiket fenyegeti a pusztulás s bizony elvesz e nép, ha elveszett a nép anyáinak hite; Isten pedig, ki kiválasztja maga céljára a maga küldötteit, Lukács evangélista szavával égette parancsát a tekergő barát szívébe, mondván:

„Azért jött el az Istennek fia, hogy megkeresse és megtartsa azt, ami elveszett.”

Bálint szerzetes kezénfogva vezeti a térdeplőhöz azokat, akiket a hitben elkallódás veszélye leng körül. Jött, hogy Isten nevében megkeresse és megtartsa azt, aminek elveszni nem szabad...

Lehajtott fejjel, egymásután járulnak elébe s suttogják fülébe illedelmes bűnvallásukat. Hosszú soruk mögött egyetlen férfiember áll. Máté az. Égő arccal, leszegett fejjel várakozik az asszonysereg mögött. Dávid ott lapul a csűr oldalánál, ölelésnyi távolra tőle s mint a megbűvölt, úgy kúszik egy-egy lépést Máté után a gyóntató felé.

Ignác Rózsa.

CSEREI SZASZ LÁSZLÓ:

VIG VIRÁG KELYHÉRE SOHSEM HULLHATOK...

Mint harmatcsepp,
ki csúf pókhálón fennakadt
— mely elzárja
az erdőn futó utakat. —

Vig virág szép
kelyhére sohsem hullhatok.

Csak lebegve
vergődök ég és föld között,
mint harmatcsepp,
ki pókhálóba ütközött.